

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Фінансове забезпечення страхових зобов'язань»

(Financial provision for insurance liabilities)

Рекомендована для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

1. Мета опанування навчальної дисципліни.

Мета вивчення навчальної дисципліни полягає у формуванні та систематизації знань, практичних вмінь та фахових компетенцій з методології та інструментарію досліджень фінансового забезпечення страхових зобов'язань для гармонізації фінансових інтересів споживачів страхових послуг, власників і персоналу страхових компаній, посередників та держави, а також розвинути вміння щодо застосування набутих знань і навичок у наукових дослідженнях і практичній діяльності.

Страхові зобов'язання як різновид зобов'язань мають яскраво виражену специфіку з огляду на принципи руху страхового капіталу, об'єкти страхування, особливості відбору ризиків на страхування, врегулювання страхових претензій, формування резервів і забезпечення фінансової стійкості компанії. Фінансовим забезпеченням цих зобов'язань виступають фінансові ресурси, які акумулюються страховиками. Знання з фінансового забезпечення страхових зобов'язань потрібні як безпосереднім працівникам страхового бізнесу, так і фахівцям суб'єктів виробничої та невиробничої сфери, банків, податкових, регуляторних органів, що співпрацюють зі страховиками, а також всім потенційним страхувальникам для розуміння того, за рахунок яких фінансових ресурсів страховики виконують взяті на себе зобов'язання.

Міждисциплінарні зв'язки: пререквізити та постреквізити. **Пререквізити:** навчальна дисципліна базується на знаннях та компетентностях, що набуває здобувач вищої освіти під час вивчення навчальних дисциплін «Методологія економічних досліджень», «Фінансова інфраструктура та інноваційні напрямки її розвитку», «Монетарна політика» та «Емпіричні корпоративні фінанси». **Постреквізити:** У результаті вивчення дисципліни буде сформовано необхідний компетентнісний базис для опанування таких дисциплін як «Страховий ринок та інноваційні напрямки його розвитку», «Банківська аналітика та хеджування ризиків», «Управління інвестиціями», «Теорії фінансового ринку».

2. Результати навчання, методи навчання та засоби діагностики:

Таблиця 1 – Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання з навчальної дисципліни «Фінансове забезпечення страхових зобов'язань» у відповідності до результатів навчання

Дескриптори НРК (результати навчання за навчальною дисципліною)		Методи навчання	Засоби діагностики
1.	Знання:		
1.1	методологічного апарату актуарних розрахунків в практиці ризик-менеджменту страховика загального та довгострокового страхування	Участь у колективній дискусії, опрацювання вправ, тестування, розв'язання практичних ситуацій	Оцінювання активності під час проведення контактних занять, перевірка виконання контрольних вправ та індивідуальних завдань, контрольна (модульна) робота, підсумкова контрольна робота
1.2	методик розрахунку нетто- та брутто-премій за договорами загального та довгострокового страхування		
1.3	методів формування та управління страховими резервами з урахуванням фінансової надійності страховика		
1.4	теоретичного та методичного інструментарію для діагностики й моделювання фінансової діяльності страховиків		
1.5	шляхів збільшення доходної бази, раціонального розміщення та витрачання коштів страховиків		
1.6	умов й способів досягнення підвищення фінансової надійності страхової організації		
2.	Уміння/навички:		
2.1	застосовувати основні параметри та методи апарату актуарних розрахунків у визначенні страхових премій за договорами загального та довгострокового страхування	Вирішення вправ та аналітичних ситуацій, виконання та презентація індивідуальних завдань	Оцінювання активності під час проведення контактних занять, перевірка виконання практичних індивідуальних завдань,
2.2	оцінювати методами теорії ймовірностей та математичної статистики вартість страхових зобов'язань сторін страхової угоди		

2.3	аналізувати фінансову діяльність страховика і опрацювати заходи, що спрямовані на її покращення		розрахункових робіт та аналітичних ситуацій, контрольна (модульна) робота, підсумкова контрольна робота
2.4	контролювати фінансову надійність страхової компанії		
2.5	аналізувати страховий портфель компанії у розрізі видів страхування, страхових сум, страхових виплат тощо		
3.	Комунікація		
3.1	укладати актуарний баланс страхових зобов'язань, розраховувати та моделювати причинно-наслідкові зв'язки за зміни умов вхідного страхового договору з метою забезпечення виконання страхових зобов'язань перед страхувальником у повному обсязі	Вирішення аналітичних вправ та ситуацій, участь у дискусіях, виконання командного практичного завдання	Оцінювання активності під час проведення контактних занять, перевірка виконання розрахункових робіт та аналітичних ситуацій, оцінювання виконання аудиторних контрольних вправ
3.2	аналізувати ефективність роботи актуарних відділів, зокрема, філій страхової компанії щодо реалізації страхових продуктів з накопичувального та загального страхування із застосуванням апарату актуарної математики		
3.3	використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології, програмні продукти для розрахунку величини страхових тарифів, премій та резервів		
3.4	організовувати відбір ефективних варіантів реалізації інвестиційних проєктів в страхових компаніях		
4.	Відповідальність і автономія		
4.1	виявляти та обґрунтовувати пропозиції потенційному клієнту щодо оптимальних умов страхування, збалансованих у відповідності до величини актуарних зобов'язань сторін	Виконання командного практичного завдання, врахування дотримання таймінгу та командної взаємодії під час оцінювання різних видів завдань	Оцінювання участі в колективних дискусіях та виконанні командних завдань
4.2	надавання консалтингових послуг щодо актуарного розрахунку та розміщення тимчасово вільних коштів, рівня платоспроможності страховика		
4.3	визначати достатність коштів страхових резервів для забезпечення виконання зобов'язань перед страхувальниками		

3. Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Сутність страхових зобов'язань та їх види.

Тема 2. Математичний апарат фінансового забезпечення страхових зобов'язань.

Тема 3. Розрахунок премій та резервів за договорами страхування життя.

Тема 4. Розрахунок тарифів за договорами загального страхування.

Тема 5. Розрахунок резервів за договорами загального страхування.

Тема 6. Інвестиційна та фінансова діяльність страховика.

Тема 7. Порядок формування та використання прибутку страховика

Тема 8. Фінансова стійкість страховика та її оцінка.

4. Науково-педагогічні працівники, що забезпечують викладання навчальної дисципліни та адреси їх електронної пошти:

Баранов Андрій Леонідович, доктор економічних наук, професор, професор кафедри банківської справи та страхування, e-mail: andrey.baranov@kneu.edu.ua

5. Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Фінансовий бізнес: інновації, фінтех, регулювання: міжнародна колективна монографія / за заг. ред д.е.н., проф. Л.О. Примостки / Л.О. Примостка, І.В. Краснова, В.В. Лавренюк, Л.М. Сембієва та ін. Київ: КНЕУ, 2022. 375, [1] с.

2. Баранов А.Л. Вартісно-орієнтоване управління страховою компанією: монографія. Київ: КНЕУ, 2019. 356 с.

3. Войтович Л.М. Страхова система України: концептуальні засади розвитку та державне регулювання: монографія. Львів, ГАЛИЧ-ПРЕС, 2023. 492 с.

4. Клапків Ю.М. Ринок страхових послуг: концептуальні засади, технічні інновації та перспективи розвитку: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2020. 568 с.